Nordea

Eduskunnan talousvaliokunnalle

11.3.2022 Päivämäärä

EU-lainsäädäntöön pohjautuvien makrovakausvälineiden uudelleentarkastelu – Nordean asiantuntijalausunto

Nordea kiittää mahdollisuudesta kommentoida E-selvitystä EU-lainsäädäntöön pohjautuvien makrovakausvälineiden uudelleentarkastelusta. Nordea yhtyy monilta osin ehdotettuun Suomen kantaan sekä ylipäätään tarpeeseen päivittää makrovakauskehikkoa. Nordean kokemukset useissa EU-maissa toimivana pankkina kuitenkin osoittavat, että vaikka päätöksenteko makrovakausasioissa on asianmukaista säilyttää kansallisena, makrovakauskehikon yhtenäistämistä sekä kansallisten ja EU-tason viranomaisten koordinointia olisi tarpeen lisätä olennaisesti yli nykyisen tason.

Nordean kokemus on, että makrovakausvälineiden käytön kansainvälinen koordinointi on ollut vähäistä. Välineitä on nykyisellään mahdollista käyttää korjaamaan muun pankkisääntelyn koettuja puutteita vastoin niiden alkuperäistä käyttötarkoitusta, eikä yhteensovittamista makrovakauspolitiikan ja pankkivalvojan toimien kesken ole tapahtunut riittävästi.

Tehokas makrovakauspolitiikka paitsi ennaltaehkäisee kriisejä, myös mahdollistaa tehokkaan pankkimarkkinan syntymisen. EU:n alueella on ylimääräistä pankkikapasiteettia ja toisaalta pankkien kannattavuus on keskimäärin heikko, joista syistä mm. Euroopan keskuspankki on etsinyt keinoja rohkaista pankkeja toimimaan ja yhdistymään jäsenvaltioiden rajojen yli.[1] Toisin kuin pohjoismaissa, useassa euroalueen maassa makrovakausvälineitä on käytetty tähän mennessä vähäisessä määrin, mikä asettaa pankit eriarvoiseen asemaan. Eri vaatimusten päällekkäisyys ja monimutkaisuus iskee Nordean kaltaisiin rajat ylittäviin pankkeihin ja vähentää pankkien kannusteita toimia yli rajojen normaaliaikana ja voi siten heikentää pankkijärjestelmän tehokkuutta. Toisaalta jäykkä ja epäyhtenäinen makrovakauspolitiikka heikentää myös EU-tasoisen rahoitusjärjestelmän kriisinsietokykyä, kun erilaiset makrovakauspolitiikat eivät mahdollista yhtenäisiä vakauttamistoimenpiteitä EU:ssa, esimerkiksi laskemalla puskurivaateita yhtenäisesti.

Näistä syistä Nordea kannattaa nykyistä yksinkertaisempaa makrovakausvälineistöä ja selvästi nykyistä vahvempaa EU-tason yhtenäistämistä. Uusille välineille emme näe tarvetta, sillä myös ilmastoriskit voidaan kattaa olemassa olevilla välineillä. Tavoitteena tulisi olla, että sama riski katetaan samoilla vaateilla riippumatta siitä, missä EU-maassa pankki toimii. Tämän saavuttamiseksi Nordea esittää seuraavia toimenpiteitä:

1. Sitovan ja riittävän yksityiskohtaisen EU-tason sääntelyn tulisi kattaa sekä makrovakausvälineiden mitoitus että pankkivalvojan ja makrovakausviranomaisten

[1] Ks. esimerkiksi EKP:n varapääjohtaja Luis de Guindosin puhe 6.2.2020: https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2020/html/ecb.sp200206_1~063a81a96d.en.html

koordinaatio. Makrovakausviranomaisten tulee voida osoittaa, että makrovakausvälineitä koskeva päätös noudattaa näitä yhteisiä sääntöjä.

2. Pankkiryhmätason valvonnasta vastaavan pankkivalvojan tulisi, yhteistyössä makrovakausviranomaisten kanssa, arvioida sitä, vastaako pankin yhteenlaskettu pääomavaade sen todellisia riskejä ja arvioida yhteenlaskettujen pääomavaateiden tarkoituksenmukaisuutta. Valvojan tulisi myös varmistaa nykyistä paremmin, etteivät eri välineet kata päällekkäisiä riskejä.

3. Eri makrovakausvälineiden keskinäisiä rooleja tulisi selkeyttää ja niille tulisi luoda nykyistä tarkempi ja läpinäkyvämpi mittaristo, mikä määritellään sitovalla EU-tason sääntelyllä. Saman lähestymistavan tulisi kattaa kaikki käytössä olevat makrovakausvälineet. Myös eri viranomaisten koordinaatiota tulisi säännellä EU-tasolla sitovasti.

4. EU-viranomaisten (EBA, ESRB ja Euroopan komissio) rooleja tulisi edelleen vahvistaa sekä makrovakauskehikon norminantajina että järjestelmän valvojina. EU-viranomaisten tulisi suositella makrovakausvälineiden käyttöä vain silloin, kun välineitä käytetään tarkennettujen yhteisten sääntöjen mukaisesti ja kilpailuedellytykset säilyttäen.

5. CRR:n 458 artiklan mukaiset kysyntäpohjaiset välineet tulisi eritellä ja harmonisoida, ja niitä varten tulisi luoda EU-tason yhteiset mittarit. Kysyntäpohjaisten välineiden tulisi olla ensisijaisia suhteessa pääomia sitoviin välineisiin tilanteessa, jossa viranomaisilla on huoli ylikuumentuvasta markkinasta, koska niiden vaikutus on huomattavasti pääomavaatimuksia tehokkaampi näissä tilanteissa.

Nordea ei kannata E-selvityksen kannassa mainittua pakollista vastavuoroista tunnustamista nykyisen kaltaisessa tilanteessa, jossa kansallinen tulkinta- ja harkintavara on huomattava.

Nordea korostaa lisäksi, että samaan aikaan valmisteltava CRD 6 / CRR 3 -paketti, jolla mm. toimeenpannaan Basel III standardit Euroopassa, nostaisi esitetyssä muodossaan suomalaisten pankkien pääomavaateita merkittävästi, toisaalta parantaen pankkien riskinsietokykyä mutta myös heikentäen niiden edellytyksiä rahoittaa talouskasvua ja vihreää siirtymää. Tämä tulisi huomioida myös makrovakauspolitiikassa.

Kunnioittavasti,

Nordea Bank Oyj

Jukka Vesala

Johtaja
Group Credit Risk Control & Model Validation

Sakari Wuolijoki

Lakiasiainjohtaja
Group Legal Finland